

Fidel tillhör en annan galax

Atilio Borón

”Fidel lever omgiven av böcker och papper. Dagliga nyhetssammanställningar håller honom informerad om vad som händer i världen. I oräkneliga häften för han in sina kommentarer, tankar och frågetecken som sedan återkommer i hans krönikor” skriver Atilio Borón efter sitt möte med Fidel:

Fidel tröttnar inte. Han går stadigt i bräschen. Han har inte övergivit kampen och kommer inte att göra det. Efter så många strider ger han sig ändå outtröttligt på imperialismen. Hans vilja är oböjlig och som bästa stål, tidens tand tär inte utan härdar. Han vet att för att bygga en bättre värld måste man segra i det avgörande slaget, det om idéerna. Som trogen arvtagare till Martí, som inte av en händelse utpekades som intellektuell upphovsman till Moncadaattacken, vet han också att för att för frihet behövs bildning. Men denna frihetens kultur måste växa ur det kritiska, frigörande tänkandet bästa traditioner, där socialismen är en oersättlig och oundgänglig beståndsdel.

Under den långa konvalescensen har han återhämtat sig märkbart och utan regeringsansvar har han kunnat odla sin outsinliga intellektuella nyfikenhet. Men inte för egen del, utan alltid inriktad på behovet att förändra världen, inte bara betrakta den. Få är som han medvetna om den katastrof kapitalismen driver oss till, när den förvandlar människor och natur till varor för vinst på marknaden. Det är en intellektuell nyfikenhet, där solid skolning har berikats med en enastående politisk erfarenhet, som får utlopp i krönikor som analyserar väsentliga aspekter i dagens värld.

Som alltid lever Fidel omgiven av böcker och papper. Dagliga nyhetssammanställningar håller honom informerad om vad som händer i världen. I oräkneliga häften för han in sina kommentarer, tankar och frågetecken som sedan återkommer i hans krönikor. Som tidigare är hans kunskaps hunger omätlig, liksom hans lidelse för exakthet och precision. Det krävs ett särskilt virke – inte så vanligt bland politiker – för att som soldat i idékampen ha lett landets öden under så lång tid, avsäga sig sina uppdrag och ge sig i kast hull och hår med sitt nya uppdrag.

Spekulationerna om konflikt

”Nu är det min bror som har regeringsansvaret, inte jag.” Den förvåning som avspeglades i mitt ansikte undgick inte hans uppmärksamma blick. Den kom sig nog av hans hårda offentliga uttalande om regeringsombildningen dagarna innan.

”Att jag uttalade mig om regeringsombildningen berodde på att det var nödvändigt att med rötterna rycka upp spekulationerna om en konflikt mellan Fidels och Rauls folk. Jag kunde inte låta en tystnad från min sida underblåsa sådana dumheter. Den som regerar är Raul.

Detta verk är licensierat under Creative Commons Erkännande-Icke-kommersiell-Inga bearbetningar 2.5 Sverige licens. För kopia av denna licens besök <http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/2.5/se/>. Det har publicerats i www.globalarkivet.se

Många har offrat sina liv i kampen för revolutionens seger och befästande - inte bara i Sierra Maestra och kampen mot Batista. Efteråt mördades alfabetisörer på Kuba och det händer ännu utomlands. Detsamma gäller våra läkare. De riskerar sina liv för att förverkliga den socialistiska internationalismen.”

Jag anade att dessa ord syftade till att sätta in regeringsombildningen i ett sammanhang och avfärda den inte så oskyldiga insinuationen att bara en generation, den från Sierra Maestra riskerat livet, och därför är den enda med auktoritet att inneha regeringsmakten.

”Generationerna är flera och en av revolutionens stora framgångar är den väldiga mängd utbildade och tränade ungdomar vi kan räkna med.”

Internationell ekonomkonferens - Fidels initiativ

Den gamla krigaren för en annan kamp, långt från det dagliga regerandet. Han följde hela tiden, genom TV, diskussionerna på 11e ”Internationella ekonomkonferensen om globalisering och utveckling” som organiseras av kubanska ekonomförbundet. Det är en världsunik konferens, där nyliberala, keynsianska, postkeynsianska och marxistiska ekonomer debatterar i full frihet. I årets konferens deltog tre nobelpristagare, flera ekonomiministrar och en hel hop ekonomer knutna till IMF, Världsbanken, Interamerikanska utvecklingsbanken m fl. Fidel fick alla föredrag och läste dem med sin omtalade noggrannhet. Det var han som med samma örnblick, som Lenin beundrade hos Rosa Luxemburg, drev fram dessa ekonomkonferenser, för han förutsåg hur den nyliberala modellen skulle gå i väggen och krisa. Han uppdrog åt ordförande i ekonomförbundet och en av sina närmaste medarbetare, Roberto Verriér, att så brett som möjligt ordna ett möte med specialister för att diskutera den kris som var i antågande. Första konferensen ägde rum i januari 1999 och där var Fidel, på första bänken, förde anteckningar och gjorde inlägg emellanåt, intelligent kommentarer eller skarpa frågor. Det skedde varje år, men de senaste åren har sjukdomen berövat oss hans deltagande. Men han såg ändå till att hänga med i vad som sades och att läsa föredragen. Jag såg hur han hade behandlat mitt. Understrykningar av ord, meningar, stycken, Spår av en metodiskt och uppmärksam läsare, som vet vad det handlar om och är väl insatt i de ämnen som intresserar honom. Det kunskapsomfång han hanterar idag är lika imponerande som förr, när han arbetade som statschef.

Före alla andra såg han krisen komma

Det var därför han såg krisen komma före alla andra, och nu har han också före andra varnat för de barbariska former som den kapitalistiska ”krislösningen” kan ta. Han fann min argumentation övertygande, att denna kris är ännu allvarligare än det två stora som föregått den: den långa depressionen 1873-1896 och stora depressionen som bröt ut 1929. Den nuvarande krisen är en sprängfylld kombination av ekonomisk, miljö-, energi- och livsmedelskris inom ramen för de ödesdigra följderna av klimatförändringen.

”Folk inser inte vad som håller på att hända” - muttrar han medan han höjer sina buskiga ögonbryn – ”och medierna informerar inte som de borde.”

VÄRLDSUNIK EKONOMIKONFERENS
11E INTERNATIONELLA EKONOMMÖTET OM GLOBALISE-
RINGS- OCH UTVECKLINGSPROBLEM
HAVANNA, KUBA 2-6 MARS

Det är en kris som aktualiserar det gamla dilemmat som Rosa Luxemburg formulerade i en dyster tid, "socialism eller barbari". Inget kommer närmare än den miljö- och klimatkatastrof som nu hotar själva livet på jorden. Det finns ingen kapitalistisk lösning på denna kris. Redan 1999, i sitt tal på första ekonomkonferensen, hade Fidel med ett matematiskt teorems stränga logik visat att den kapitalistiska kris som skulle komma inte skulle kunna lösas inom kapitalismen. Därför var nödvändigt att tänka på en annan lösning. Socialismen är idag mer nödvändig än någonsin.

"Tror du att G-20 har något att komma med för att lösa krisen?" frågar han och tar för givet mitt nekande. "Och varför bjuder de in Argentina, Brasilien och Mexiko?"

Jag svarar att det är en taktik för att avlägsna dem från Chavez. De får en retorisk roll på stora scenen, men utan innehåll, och budskapet är: "glöm ALBA, ni är stora länder och bör spela med oss, inte mot oss". De gjorde på samma sätt under skuldskrisen 1982, när de aktivt förhindrade att de skuldsatt gick samman i en "gäldenärsklubb" för att stå emot "fordringsägarnas klubb" – under G-7-regeringarnas beskydd – och utlovade som belöning "fördelaktig behandling" av deras skulder. Löftet infriades aldrig, alla drogs med i krisen. Samma taktik lanseras nu, med samma förutsägbara resultat.

Allt finns i detaljerna

Allt finns i detaljerna, och inget nytt här i världen. Som han sa mig för några år sedan: "Gud finns i detaljerna". Han förblir trogen denna sanning och fortsätter att analysera verklighetens fakta med tvångsmässig envishet.

"Obama är en bra människa, med presidentskapet är en annan sak och imperiet också. De har sina egna lagar, sina intressen, sina styrkeförhållanden."

Den man som tio presidenter i världshistoriens ekonomiskt och militärt starkaste supermakt försökt störta, och några gånger, mörda, visar inte minst spår av bitterhet eller hat. Däremot viss sympati för Obama, den unge afronordamerikan vars blotta närvaro är så outhärdligt irriterande för många rasister och radikalhögern i USA. Men som enastående kännare av imperiet vet Fidel att motståndet mot alla försök till förändringar kommer att vara fruktansvärt och att härsarklassens inte låter sig skrämmas av en tillfällig inhysning i Vita Huset med reformistiska avsikter.

Bra litteratur om Gramsci?

Under tiden fortsätter han att läsa och studera, som tidigare, eller mer. Han kommenterar att den vetenskapliga kunskapsmassan fördubblas vart 14:e år, och tenderar att göra det i allt snabbare takt. Han tar mig på sängen med frågan: "Vad föreslår du som bra litteratur om Gramscis tänkande?". Medan jag i huvudet går igenom listan på "gramsciologer" kan jag inte låta bli att undra över hur många statschefer, eller före detta, som hade kunnat ställa en liknande fråga, om Gramsci från vänsterhåll, eller en författare som Hayek från högerkanten. Väldigt få. Kanske Hugo Chavez. Slutsats: Fidel tillhör en annan galax.

Översättning Eva Björklund

